

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

3. februar 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål til L1 nr. 41 af 8. december 2021 stillet efter ønske fra Alex Vanopslagh (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse effekten på Gini-koefficienten, effekten på indkomsten i 1.-10. decil og på arbejdsudbuddet af finansloven for 2022?

Svar

Aftale om finanslov for 2022 forventes at reducere arbejdsudbuddet med 280 fuldtidspersoner i 2022 og med 160 fuldtidspersoner i 2023 og i årene derefter (ved fuld indfasning). Det dækker over en midlertidigt reduktion i arbejdsudbuddet i forbindelse med forlængelsen af det midlertidige børnetilskud i 1. halvår 2022 samt en vedvarende reduktion som følge af afskaffelsen af håndværkerdelen af BoligJobordningen, *jf. tabel 1*. Se svar på FIU L 1 spg. 42 for mere om virkningen af enkelte initiativer på arbejdsudbuddet.

Tabel 1

Virkning på arbejdsudbud og indkomstforskelle af *Aftale om finanslov for 2022*

Arbejdsudbud	2022	2023	2024	2025	2030							
----- Fuldtidspersoner -----												
Samlet virkning	-280	-160	-160	-160	-160							
Indkomstforskelle	1. decil	2. decil	3. decil	4. decil	5. decil	6. decil	7. decil	8. decil	9. decil	10. decil	Alle	Gini Pct.-point
----- Pct. af disponibel indkomst -----												
Samlet virkning	-0,01	-0,02	-0,02	-0,03	-0,04	-0,05	-0,05	-0,05	-0,06	-0,06	-0,05	-0,01

Anm.: Opgørelsen af fordelingsvirkninger indeholder initiativer, der har en virkning ved fuld indfasning, hvilket alene omfatter afskaffelse af håndværkerdelen i BoligJobordningen.

Kilde: Svar på Finansudvalget spørgsmål til L1 nr. 42 af 8. december 2021 samt egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Fordelingsvirkningerne af initiativerne i *Aftale om finanslov for 2022* kan opdeles i to kategorier. Initiativer, der har en direkte virkning på de disponible indkomster, og

initiativer med betydning for de udvidede forbrugsmuligheder via ændringer i udgifterne til det offentlige forbrug.

Initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster omfatter initiativer, som enten påvirker ydelsessystemet, indkomstbeskatningen eller på anden måde har umiddelbar virkning på de disponible indkomster. Det er kun initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster, der har en effekt på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten.

Finanslovsaftalen for 2022 indeholder ét initiativ, som ved fuld indfasning har en direkte virkning på de disponible indkomster. Det gælder afskaffelsen af håndværkerdelen i BoligJobordningen. Aftalen skønnes at have en omtrent neutral virkning på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten, svarende til en reduktion på 0,01 pct.-point.

Derudover indeholder aftalen en videreførelse af det midlertidige børnetilskud i 1. halvår 2022. Det skønnes, at en videreførelse af det midlertidige børnetilskud vil have en midlertidig virkning på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten, svarende til en reduktion på 0,02 pct.-point i 2022.

Fordelingsvirkninger af velfærdsprioriteringer

Aftalen indeholder også en række velfærdsprioriteringer, som påvirker udgifterne til det individualiserbare offentlige forbrug. Initiativer vurderes at kunne understøtte lige muligheder for sundhed og uddannelse gennem øget offentligt forbrug. Velfærdsprioriteringerne påvirker ikke de disponible indkomster og har derfor ikke betydning for indkomstforskellene opgjort ved Gini-koefficienten.

Fordelingsvirkningerne af velfærdsprioriteringerne kan vurderes med udgangspunkt i to forskellige opgørelsesmetoder. Dels en opgørelsesmetode, hvor velfærdsprioriteringerne betragtes som en ækvivalent stigning i den disponible indkomst, og dels en opgørelsesmetode, hvor prioriteringerne lægges oven i de udvidede forbrugsmuligheder (disponibel indkomst plus det individualiserbare offentlige forbrug). Virkningen af de enkelte velfærdsprioriteringer opdelt på deciler for disponibel indkomst og udvidede forbrugsmuligheder er vist i *bilag 1*.

Velfærdsprioriteringerne medfører isoleret set en stigning i udgifterne til offentligt forbrug på tværs af hele indkomstfordelingen. Stigningen skønnes at udgøre en større andel af de disponible indkomster for personer i den nedre del af indkomstfordelingen, men den samlede fordelingsvirkning af velfærdsprioriteringerne målt ved Gini-koefficienten vurderes at være relativt begrænset, når værdien indregnes i de disponible indkomster – svarende til en reduktion på 0,01 pct.-point, *jf. tabel 2*. Det samme gælder, når fordelingsvirkningerne opgøres med udgangspunkt i de udvidede forbrugsmuligheder.

Tabel 2
Fordelingsvirkninger af velfærdsprioriteringer

	Disponibel indkomst	Udvidede forbrugsmuligheder
	<i>Ændring i Gini-koefficient, pct.-point</i>	
Velfærdsprioriteringer i alt	-0,05	-0,01
Gratis tandpleje for unge (18-21-årige)	-0,01	-0,01
Bedre mulighed for senere skolestart	-0,01	0,00
Sækelse af klasseloftet til 26 elever (0.-2. klasse)	-0,01	0,00
Styrket indsats for fødende	-0,01	0,00
Bedre uddannelse til lærere	-0,01	0,00
Løft af fritidspædagogikken	-0,01	0,00
Bedre hjælp og støtte til mennesker med handicap	0,00	0,00
Ramme til mere værdig ældrepleje	0,00	0,00
Annulering af forhandlingsreserven	0,04	0,00
I alt	-0,01	0,00

Anm.: Beregningerne er foretaget for fordelingsprofilen på det individualiserbare offentlige forbrug og den disponible indkomst i 2018. I opgørelsen af virkningen på indkomstforskellene (disponibel indkomst) ses bort fra det eksisterende individualiserbare offentlige forbrug. Der er anvendt et forsikringsprincip for udgifter på sundhedsområdet, jf. Fordeling og Incitament 2017, Boks. 5.1. Det er beregningsteknisk lagt til grund, at forhandlingsreserven alternativt ville være blevet udmøntet med samme fordelingsprofil som generelt individualiserbart offentligt forbrug. Udvidede forbrugsmuligheder er opgjort som summen af disponibel indkomst og individualiserbart offentligt forbrug. Indkomstforskelle og forskelle i udvidede forbrugsmuligheder målt ved Gini-koefficienten.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Det bør bemærkes, at fordelingsvirkningen af velfærdsprioriteringerne beregningsteknisk opgøres i forhold til en situation, hvor forhandlingsreserven ville være blevet udmøntet med samme fordelingsprofil som generelt individualiserbart offentligt forbrug før finanslovsaftalen.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
 Finansminister

Bilag 1: Fordelingsvirkninger af velfærdsprioriteringer

Finanslovsaftalen for 2022 indeholder en række initiativer, der vurderes at kunne understøtte lige muligheder for sundhed og uddannelse gennem øget offentligt forbrug. Beregningerne af fordelingsvirkninger af ændringer i offentlige forbrug tager udgangspunkt i følgende initiativer:

- Gratis tandpleje for unge (18-21-årige)
- Bedre mulighed for senere skolestart
- Sænkelse af klasseloftet til 26 elever (0.-2. klasse)
- Styrket indsats for fødende
- Bedre uddannelse til lærere
- Løft af fritidspædagogikken
- Bedre hjælp og støtte til mennesker med handicap
- Ramme til mere værdig ældrepleje

Fordelingsvirkningerne af initiativerne kan vurderes med to opgørelsesmetoder. Dels en opgørelsesmetode, hvor velfærdsprioriteringerne betragtes som en ækvivalent stigning i den disponible indkomst, idet der ses bort fra individuelt offentligt forbrug i udgangspunktet. Og dels en opgørelsesmetode, hvor de udvidede forbrugsmuligheder (disponibel indkomst plus det individualiserbare offentlige forbrug) tillægges værdien af velfærdsprioriteringerne.

Med førstnævnte opgørelsesmetode skønnes stigningen i udgifterne til det offentlige forbrug at udgøre en større andel af den disponible indkomst for personer i den nedre del af indkomstfordelingen. Den samlede fordelingsvirkning af velfærdsprioriteringerne er dog relativt begrænset, når der tages højde for den alternative udmøntning af forhandlingsreserven uden finanslovsaftalen, *jf. tabel A*.

Det er lagt til grund i opgørelsen, at forhandlingsreserven alternativt ville være blevet udmøntet med samme fordelingsprofil som fordelingen af generelt individualiserbart offentligt forbrug før finanslovsaftalen.

Tabel A

Fordelingsvirkninger af velfærdsprioriteringerne på disponibel indkomst

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Alle	Gini
	decil	decil	decil	decil	decil	decil	decil	decil	decil	decil		Pct.-
	----- Pct. af disponibel indkomst -----											point
Velfærdsprioriteringer* i alt	0,75	0,27	0,17	0,16	0,14	0,12	0,10	0,09	0,07	0,03	0,12	-0,05
- Gratis tandpleje for unge (18-21-årige)	0,23	0,06	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02	0,04	-0,01
- Bedre mulighed for senere skolestart	0,08	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,01	0,00	0,02	-0,01
- Sænkelse af klasseløftet til 26 elever (0.-2. klasse)	0,07	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,01	0,01	0,02	-0,01
- Styrket indsats for fødende	0,06	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,00	0,02	-0,01
- Bedre uddannelse til lærere	0,13	0,03	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	-0,01
- Løft af fritidspædagogikken	0,15	0,04	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	-0,01
- Bedre hjælp og støtte til mennesker med handicap	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Ramme til mere værdig ældrepleje	0,01	0,02	0,03	0,02	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Annulering af forhandlingsreserven	-0,40	-0,23	-0,19	-0,16	-0,12	-0,10	-0,08	-0,07	-0,05	-0,03	-0,10	0,04
Samlet virkning	0,34	0,05	-0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,00	0,02	-0,01

Anm.: Beregningerne er foretaget for fordelingsprofilen på det individualiserbare offentlige forbrug og den disponible indkomst i 2018. Der er anvendt et forsikringsprincip for udgifter på sundhedsområdet, jf. Fordeling og Incitament 2017, Boks. 5.1. Det er beregningsteknisk lagt til grund, at forhandlingsreserven alternativt ville være blevet udmøntet med samme fordelingsprofil som generelt individualiserbart offentligt forbrug. Indkomstforskelle er målt ved Gini-koefficienten.

*) Offentligt forbrug indgår ikke i den disponible indkomst og har derfor ikke betydning for indkomstforskellene. Fordelingsvirkningerne af velfærdsprioriteringerne er illustrativt indregnet som en ækvivalent ændring af disponibel indkomst, idet der ses bort fra det samlede offentlige forbrug i udgangspunktet.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

For de udvidede forbrugsmuligheder ses omtrent samme billede. Enkelte initiativer vedrørende det offentlige forbrug reducerer forskellene i de udvidede forbrugsmuligheder en smule målt ved Gini-koefficienten, fx gratis tandpleje for unge, men den samlede virkning af velfærdsprioriteringerne er begrænset, jf. tabel B.

For begge opgørelsesmetoder gælder der, at der ikke er tale om en vurdering af, hvordan prioriteringerne påvirker uligheden. Det skyldes, at der ikke er tale om, hvilken effekt udmøntningen har på fx forskelle i sundhed eller uddannelse, men alene fordelingsvirkningerne af værdien af offentligt forbrug.

Det skal bemærkes, at opgørelsen af fordelingsvirkningerne af øget offentligt forbrug er behæftet med væsentlig usikkerhed. Det skyldes, at det ikke er muligt præcist at afgøre, hvordan prioriteringerne på de enkelte områder vil blive udmøntet, samt at opgørelsen er påvirket af antagelserne om den alternative udmøntning.

Tabel B**Fordelingsvirkninger af velfærdsprioriteringerne på udvidede forbrugsmuligheder**

	1. decil	2. decil	3. decil	4. decil	5. decil	6. decil	7. decil	8. decil	9. decil	10. decil	Alle	Gini Pct.- point
	----- Pct. af udvidede forbrugsmuligheder -----											
Velfærdsprioriteringer i alt	0,20	0,10	0,10	0,11	0,11	0,10	0,10	0,09	0,08	0,08	0,10	-0,01
- Gratis tandpleje for unge (18-21-årige)	0,12	0,03	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02	0,03	-0,01
- Bedre mulighed for senere skolestart	0,01	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,02	0,02	0,01	0,01	0,02	0,00
- Sænkelse af klasseløftet til 26 elever (0.-2. klasse)	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,02	0,00
- Styrket indsats for fødende	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00
- Bedre uddannelse til lærere	0,04	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
- Løft af fritidspædagogikken	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0,00
- Bedre hjælp og støtte til mennesker med handicap	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
- Ramme til mere værdig ældrepleje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,01	0,00
Annulering af forhandlingsreserven	-0,11	-0,09	-0,09	-0,09	-0,08	-0,08	-0,07	-0,07	-0,06	-0,08	-0,08	0,00
Samlet virkning	0,09	0,01	0,01	0,02	0,02	0,03	0,03	0,02	0,02	0,00	0,02	0,00

Anm.: Udvidede forbrugsmuligheder er opgjort som summen af disponibel indkomst og individualiserbart offentligt forbrug. Forskelle i udvidede forbrugsmuligheder målt ved Gini-koefficienten. Se i øvrigt anmærkninger til tabel 2.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.